

Fremsat den XX. oktober 2013 af social- og integrationsministeren (Karen Hækkerup)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område

(Mulighed for opretholdelse af anbringelse af unge med funktionsnedsættelse i alderen 18 til 22 år samt ændring af reglerne om ansvaret for at sikre supervision og efteruddannelse til plejefamilier)

§ 1

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 810 af 19. juli 2012, som ændret senest ved § 1 i lov nr. 651 af 12. juni 2013, foretages følgende ændringer:

1. I § 50, stk. 3, 2. pkt., ændres »§ 52 og § 76« til: »§§ 52, 76 og 76 a«.

2. I § 55, stk. 1, 1. pkt., ændres »og efter § 76, stk. 3, nr. 1 og 3,« til: »§ 76, stk. 3, nr. 1 og 3, og § 76 a, stk. 2,«.

3. § 66 a, stk. 4, affattes således:

»Stk. 4. Når der er truffet afgørelse om at anbringe et barn eller en ung i en plejefamilie, en kommunal plejefamilie eller en netværksplejefamilie, jf. § 66, stk. 1, nr. 1-3, skal den kommunalbestyrelse, som har pligt til at yde hjælp til barnet eller den unge efter reglerne i kapitel 11 og 12 i denne lov, sikre, at plejefamilien under anbringelsen løbende gennemfører den fornødne efteruddannelse. Kommunalbestyrelsen skal endvidere sikre den fornødne supervision i overensstemmelse med plejeopgavens omfang.«

4. I § 68, stk. 1, ændres »§ 76« til: »§§ 76 og 76 a«.

5. Efter § 68, stk. 14, indsættes som nyt stykke:

»Stk. 15. Kommunalbestyrelsen i den unges opholdskommune skal senest 6 måneder forud for ophør af en anbringelse ved det fyldte 18. år træffe afgørelse om, hvorvidt den unge har behov for opretholdt anbringelse, jf. § 76 a. Kommunalbestyrelsen skal inden da i samarbejde med den unge have revideret den unges handleplan og herunder have taget stilling til den unges videre forløb.«

6. Efter § 76 indsættes før kapitel 13:

»§ 76 a. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde hjælp efter stk. 2 og 3 til unge i alderen 18 til 22 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til den unges behov for støtte, og hvis den unge eller dennes værge er indforstået hermed. Hjælpen skal bidrage til en god overgang til voksenlivet og herunder have fokus på omsorg og forberedelse på den unges næste boform f.eks. i botilbud.

Stk. 2. For unge med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der er anbragt uden for hjemmet efter reglerne i kapitel 11 umiddelbart inden det fyldte 18. år i et anbringelsessted efter § 66, nr. 1-3, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om, at døgnophold, jf. § 55, opretholdes.

Stk. 3. Opretholdelse af døgnophold efter stk. 2 skal ophøre, når de ikke længere opfylder deres formål under hensyn til den unges behov for støtte, eller når den unge fylder 23 år.«

7. I § 140, stk. 1, 1. pkt., ændres »§ 52 og § 76« til: »§§ 52, 76 og 76 a«.

8. I § 160 ændres »efter § 76, stk. 3, nr. 1, og« til: »efter § 76, stk. 3, nr. 1, og § 76 a, stk. 2, samt«.

9. I § 167, stk. 4, indsættes efter »§ 76«: »eller opretholdt anbringelse efter § 76 a«.

10. I § 176 a, stk. 1, 1. pkt., ændres »§ 76« til: »§§ 76 eller 76 a«.

11. I § 176 a, stk. 2, indsættes efter »§ 76, stk. 3, nr. 1 eller 3«: », eller § 76 a, stk. 2«.

§ 2

I lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, jf. lovbekendtgørelse nr. 930 af 17. september 2012, som ændret senest ved § 3 i lov nr. 651 af 12. juni 2013, foretages følgende ændringer:

1. I § 9 a, stk. 7, indsættes efter 1. pkt.:

»Det samme gælder, hvis en ung med funktionsnedsættelse ved det fyldte 18. år får forlænget sit ophold i plejefamilie efter § 76 a i lov om social service, og hvis den unge i umiddelbar forlængelse heraf får ophold i en boform omfattet af § 9, stk. 7.«

2. I § 9 c, stk. 2, nr. 5, udgår »eller«.

3. I § 9 c, stk. 2, nr. 6, indsættes »efter lov om social service«; »eller«.

4. I § 9 c, stk. 2, indsættes som nr. 7:

»7) døgnophold efter § 76 a i lov om social service.«

§ 3

Loven træder i kraft den 1. januar 2014.

§ 4

Stk. 1. For børn og unge under 18 år, der før den 1. juli 2003 er anbragt uden for hjemmet, overtages pligten til at yde hjælp efter lov om social service af den kommune, der er refusionspligtig efter § 4, stk. 4, 3. pkt., i lov nr. 1168 af 19. december 2003 om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og andre love, når den unge fylder 18 år, hvis den unge i umiddelbar forlængelse af anbringelsen får forlænget sit ophold i plejefamilie efter § 76 a i lov om social service, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 5. Kommunen bevarer pligten til at yde hjælp efter lov om social service, hvis den unge i umiddelbar forlængelse af opholdet i plejefamilie efter § 76 a i lov om social service, får ophold i en boform omfattet af § 9, stk. 7, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Stk. 2. Hvis den kommunalbestyrelse, der efter stk. 1, 1. pkt., skal overtage pligten til at yde hjælp efter lov om social service, ikke umiddelbart forud herfor var opholdskommune for den unge, kan kommunalbestyrelsen dog, inden den unge fylder 18 år, under hensyntagen til den pågældendes forhold og af administrative hensyn træffe afgørelse om ikke at overtage pligten til at yde hjælp efter lov om social service til den pågældende. Afgørelsen efter 1. pkt. om ikke at overtage pligten til at yde hjælp kan indbringes for Ankestyrelsen efter kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

- 1. Lovforslagets baggrund og formål**
- 2. Lovforslagets indhold**
  - 2.1. Opretholdelse af anbringelse af unge med funktionsnedsættelse
    - 2.1.1 Gældende ret
    - 2.1.2 Den foreslåede ændring
  - 2.2. Ændring af regler om ansvaret for supervision og efteruddannelse til plejefamilier
    - 2.2.1 Gældende ret
    - 2.2.2 Den foreslåede ændring
- 3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige**
- 4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet**
- 5. Administrative konsekvenser for borgerne**
- 6. Miljømæssige konsekvenser**
- 7. Forholdet til EU-retten**
- 8. Hørte myndigheder og organisationer**
- 9. Sammenfattende skema**

1. Lovforslagets baggrund og formål

Med dette lovforslag foreslås at skabe hjemmel for kommunalbestyrelsen til at give unge med betydelig og varigt nedsat funktionsevne i alderen 18 til 22 år mulighed for at opretholde deres anbringelse i samme plejefamilie, som de har været anbragt i, før de fyldte 18 år.

Formålet hermed er at imødekomme den unges behov for støtte og omsorg i plejefamiliens trygge rammer. Hjælpen skal bidrage til en god overgang til voksenlivet og herunder have fokus på omsorg og forberedelse på den unges næste boform f.eks. i botilbud.

Forslaget har endvidere til formål at skabe mere fleksibilitet i regelsættet for unge med funktionsnedsættelser og dermed også imødekomme et ønske om mere smidige løsninger i forhold til denne målgruppe.

Baggrunden for lovforslaget er, at det efter de gældende regler for efterværn i § 76 i lov om social service (serviceloven) kun er muligt at fortsætte unges anbringelse i plejefamilie efter deres 18. år, hvis anbringelsen bidrager til at skabe en god overgang til en selvstændig voksentilværelse og herunder har fokus på den unges uddannelse og beskæftigelse. Det er således en betingelse for fortsættelse af anbringelsen, at der er et udviklingsigte hen mod en selvstændig voksentilværelse.

Det betyder, at unge med særlige problemer, som f.eks. svære psykiske lidelser eller fysiske funktionsnedsættelser, og som forventes at skulle videre i botilbud, bofællesskab eller lignende med fuld forsørgelse efter deres ophold i plejefamilie, falder uden for målgruppen for efterværn, og skal derfor flytte hjemmefra, når de fylder 18 år.

En del af disse unge er dog ikke modne til at forlade deres plejefamilie ved deres fyldte 18. år, men vil have gavn af at blive i deres plejefamilies trygge og omsorgsfulde rammer et par år endnu og blive støttet i overgangen til deres voksentilværelse.

Endelig foreslås med dette lovforslag, at reglerne om at yde supervision og efteruddannelse til plejefamilier ændres, så ansvaret for denne opgaver i forhold til alle børn og unge placeres hos den kommune, der har pligt til at yde hjælp efter servicelovens regler om særlig støtte til børn og unge samt reglerne om tilbud til unge mellem 18 og 22 år.

Baggrunden for denne del af lovforslaget er, at det med lov nr. 595 af 18. juni 2012, som senest blev ændret med lov nr. 651 af 12. juni 2013, blev fastsat, at det er den kommune, der har anbragt et barn eller en ung i en plejefamilie, der har ansvaret for at yde supervision og efteruddannelse til plejefamilien. Imidlertid er der for nogle børn og unge ikke er sammenfald mellem den kommune, der oprindeligt har anbragt barnet eller den unge og den kommune, der i øvrigt har pligt til at yde hjælp efter serviceloven og som på baggrund heraf har det bedste kendskab til barnet og de bedste forudsætninger for at tilrettelægge supervision og efteruddannelse målrettet plejefamiliens behov. Det gælder i situationer, hvor barnet eller den unge var anbragt før den 30. juni 2003, og hvor forældremyndighedsindehaveren efter anbringelsen af barnet eller den unge var flyttet til en anden kommune.

2. *Lovforslagets indhold*

2. 1. *Opretholdelse af anbringelse af unge med funktionsnedsættelse*

2.1.1 *Gældende ret*

Reglerne om tilbud til unge fra 18 til 22 år er fastsat i § 76 i serviceloven. Der er fastsat regler om betaling i servicelovens § 160, som er udmøntet i bekendtgørelse nr. 498 af 25.

maj 2011, og regler om statsrefusion i servicelovens § 176, som er udmøntet i bekendtgørelse nr. 873 af 30. august 2012.

Efter servicelovens §§ 52 og 66 kan børn og unge som led i en foranstaltning anbringes blandt andet i plejefamilie indtil den unges 18. år.

Hvis det vurderes, at den unge efter det fyldte 18. år har behov for støtte, skal kommunalbestyrelsen efter § 76, stk. 1 og 3, tilbyde hjælp f.eks. i form af opretholdelse af anbringelsen indtil den unges 23. år (efterværn). Det er en betingelse, at hjælpen anses for at være af væsentlig betydning for den unges behov for støtte, og at den unge er indforstået hermed.

Hjælpen skal endvidere bidrage til en god overgang til en selvstændig tilværelse og herunder have fokus på at understøtte den unges uddannelse og beskæftigelse samt øvrige relevante forhold, f.eks. anskaffelse af selvstændig bolig.

For at den unge kan blive boende i sin plejefamilie efter det fyldte 18. år, er det således en betingelse efter de gældende regler om efterværn, at der er et udviklingsigte hen mod en selvstændig voksentilværelse.

Ifølge servicelovens § 160 skal den unge betale for anbringelse i plejefamilie efter § 76, stk. 3, nr. 1, efter regler, der fastsættes i bekendtgørelse nr. 498 af 25. maj 2011. Af § 13 i denne bekendtgørelse fremgår, at betaling for opholdet i plejefamilien fastsættes af kommunen efter reglerne om betaling m.v., jf. servicelovens § 163, svarende til reglerne om betaling for midlertidige ophold i boformer efter §§ 107, 109 og 110 i lovens kapitel 20. Der er tale om en indkomstafhængig brugerbetaling. Kommunen afholder efter servicelovens § 173 som udgangspunkt de udgifter, der ikke er dækket af brugerbetaling.

Hvis de årlige udgifter overstiger 720.000 kr. (2013-priser), skal staten ifølge servicelovens § 176 a, stk. 1, refundere 25 procent af den del af kommunens udgifter til hjælp og støtte til unge efter § 76, der ligger over dette beløb. For den del af udgiften, der overstiger 1.440.000 kr. årligt (2013-priser), udgør statsrefusionen 50 procent.

Efter lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (retssikkerhedsloven) § 9 a, stk. 7, bevarer den oprindelige opholdskommune handlepligten efter serviceloven over for en ung, der i umiddelbar forlængelse af en anbringelse uden for hjemmet får ophold i en boform for voksne omfattet af lovens § 9, stk. 7. Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med, at den oprindelige opholdskommune efter retssikkerhedslovens § 9, stk. 7, bevarer handlepligten efter serviceloven, hvis kommunen eller anden offentlig myndighed medvirker til, at en person, der hidtil har boet i kommunen, får ophold i en boform i en anden kommune. Reglerne herom blev indført ved lov nr. 550 af 26. maj 2010 om sammenhæng mellem visitationskompetence og finansieringsansvar på det specialiserede socialområde.

Efter servicelovens § 167, stk. 4, kan den unge klage til Ankestyrelsen over afgørelser om efterværn efter § 76, der træffes i medfør af § 68, stk. 12 og 14, inden den unge fylder 18 år.

2.1.2 Den foreslåede ændring

Med lovforslaget foreslås indført en ny bestemmelse i § 76 a i serviceloven, hvorefter kommunalbestyrelsen kan give unge i alderen 18 til 22 år med betydelig og varigt nedsat

---

funktionsevne mulighed for opretholdt anbringelse i deres pågældende plejefamilie indtil deres 23. år.

Når et barn eller en ung anbringes i en plejefamilie, bliver der ofte knyttet tætte relationer, som kan være til gavn for den unge at fastholde i en overgangsfase, hvis den unge ikke er moden til at flytte hjemmefra som 18 årig. For disse unge vil det være en hjælp at blive i deres plejefamilies trygge og omsorgsfulde rammer et par år endnu og bruge den opbyggede familiære relation som en støtte i forbindelse med forberedelsen af deres voksentilværelse.

Formålet med lovforslaget er dermed at imødekomme den unges behov for støtte og omsorg i plejefamiliens trygge rammer og derigennem bidrage til en god overgang til voksentilværelsen f.eks. i botilbud, bofællesskab eller lignende.

Med den foreslåede ændring kan kommunen i forbindelse med, at den unge fylder 17,5 år, ligesom ved efterværn, træffe afgørelse om evt. opretholdt anbringelse i plejefamilie efter den nye bestemmelse i § 76 a.

Lovforslagets målgruppe foreslås at være unge, der vurderes at være afhængig af massiv støtte i deres voksentilværelse, og som forventes at komme på førtidspension og flytte videre i botilbud, bofællesskab eller lignende som følge af deres funktionsnedsættelse. Det kan f.eks. være unge med svære multiple funktionsnedsættelser, svære psykiske lidelser m.v. af et sådan omfang, at de uanset mulighederne for støtte efter den sociale eller anden lovgivning, herunder beskæftigelse i et fleksjob, ikke vil være i stand til at blive selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde eller gennemføre en kompetencegivende uddannelse.

Unge med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, som på trods af deres funktionsnedsættelse vurderes at kunne gennemføre en kompetencegivende uddannelse eller opnå og fastholde et arbejde, falder således uden for lovforslagets målgruppe, idet disse unge vil være omfattet af målgruppen for efterværn i servicelovens § 76.

Derudover er det en betingelse, at fortsættelsen af anbringelsen i plejefamilien bliver anset for at være af væsentlig betydning af hensyn til den unges behov for støtte, og at den unge eller dennes værge samtykker. Hvis den unge vurderes at være klar til at flytte hjemmefra, og selv ønsker det, eller hvis plejefamilien ikke vurderes egnet til at fortsætte anbringelsen under hensyn til formålet, vil den unge således heller ikke være omfattet af målgruppen. I tilfælde, hvor plejefamilien ikke vurderes egnet til at fortsætte anbringelsen, vil den unge ikke kunne få tilbudt en anden plejefamilie, da formålet med lovforslaget er at drage nytte af den relation, der allerede er etableret og derigennem skabe stabilitet i en overgangsfase til voksentilværelsen. I disse tilfælde vurderes det således at være til den unges bedste f.eks. at komme i et botilbud, et bofællesskab eller lignende, hvor der er et længere fremtidsperspektiv, end der ville være ved at flytte i en ny plejefamilie, indtil den unge bliver 23 år.

Endvidere foreslås, at fortsættelsen af anbringelsen i plejefamilien skal ophøre, når den ikke længere opfylder sit formål under hensyn til den unges behov for støtte, eller når den unge fylder 23 år. Hensigten hermed er at understrege ordningens karakter af at være en midlertidig støtteordning i overgangen til den unges voksentilværelse.

Desuden foreslås det at denne gruppe unge omfattes af reglerne om statsrefusion efter § 176 a i lighed med unge, der opretholder en anbringelse efter reglerne i § 76 om efterværn.

Det foreslås endelig ved en ændring af § 9 a, stk. 7, i retssikkerhedsloven, at den oprindelige opholdskommune forbliver den unges handlekommune efter serviceloven, hvis en ung med funktionsnedsættelse som anført i umiddelbar forlængelse af en anbringelse uden for hjemmet får opretholdt anbringelsen i den hidtidige plejefamilie efter den foreslåede nye bestemmelse i § 76 a i serviceloven. Det samme foreslås at gælde, hvis den unge i umiddelbar forlængelse af § 76 a får ophold i boform for voksne jf. retssikkerhedslovens § 9, stk. 7. For unge omfattet af de gældende overgangsregler om handlekommune for børn og unge anbragt uden for hjemmet før 1. juli 2003 foreslås en overgangsbestemmelse, jf. forslaget § 4.

2.2. Ændring af regler om ansvaret for supervision og efteruddannelse til plejefamilier

2.2.1 Gældende ret

Efter servicelovens § 142, stk. 4 og 5, er det den anbringende kommune, der har pligt til at sikre den fornødne efteruddannelse og supervision i forhold til plejefamilier, kommunale plejefamilier og netværksplejefamilier. Reglen blev ændret med lov nr. 595 af 18. juni 2012, hvor det blev fastsat, at handle- og betalingsforpligtelsen for efteruddannelse og supervision påhviler den kommune, der har truffet afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung i en plejefamilie, en kommunal plejefamilie eller en netværksplejefamilie, ligesom der blev fastsat regler om forholdsmæssig deling af udgiften, når flere kommuner har anbragt børn eller unge i samme plejefamilie. Efterfølgende er bestemmelsen om supervision og efteruddannelse til plejefamilier som konsekvens af lov om socialtilsyn m.v., med lov nr. 651 af 12. juni 2013 flyttet til en ny § 66 a, som træder i kraft 1. januar 2014.

Formålet med lov nr. 595 af 18. juni 2012 var at fastsætte, at ansvaret og pligten til at sikre supervision og efteruddannelse skal placeres hos den kommune, der har det bedste kendskab til barnets vanskeligheder og som gennem det løbende tilsyn med barnet har kendskab til barnets situation og dermed til, hvilke kompetencer den pågældende plejefamilie kan have brug for i relation til plejeopgaven. Tilsvarende blev det med lovændringen fastsat, at den anbringende kommune skal dække omkostningerne til supervision og efteruddannelse, da det blev vurderet, at det var uhensigtsmæssigt, at den godkendende kommune skulle dække omkostningerne hertil i de tilfælde, hvor kommunen ikke selv benytter en plejefamilie i kommunen.

Med lovændringen blev der dog ikke taget højde for den lille gruppe af børn og unge, der var anbragt før 1. juli 2003 og hvor forældremyndighedsindehaveren efter anbringelsen af barnet var flyttet til en anden kommune.

Før 30. juni 2003 var forældremyndighedsindehaverens aktuelle opholdskommune handlekommune i forhold til særlig støtte til barnet. Pr. 1. juli 2003 blev ved lov nr. 397 af 28. maj 2003 indført nye regler, hvorefter børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet, har selvstændig opholds- og handlekommune i den kommune, som har truffet afgørelse om anbrin-

gelse af barnet eller den unge. Barnet eller den unge bevarer således denne opholdskommune, uanset om forældrene efterfølgende flytter. I en overgangsbestemmelse til lov nr. 1168 af 19. december 2003), som blev indført i forlængelse af de ændrede regler, blev præciseret, at barnet eller den unge har opholds- og handlekommune i forældremyndighedsindehaverens opholdskommune pr. 30. juni 2003, mens den oprindeligt anbringende kommune fortsat skal afholde udgifterne i forbindelse med anbringelsen.

I forhold til denne gruppe børn og unge, er der med lovændringen fra 2012 dermed ikke sammenhæng mellem, hvilken kommune, der har pligt til at handle i forhold til barnet og herunder pligt til at føre det personrettede tilsyn med barnet eller den unge, og den kommune, der har pligt til at sikre efteruddannelse og supervision til plejefamilien og betale herfor.

Med lov nr. 651 af 12. juni 2013 (L 206), ophæves den nuværende § 142 i sin helhed. Reglerne om supervision og efteruddannelse er dog i vidt omfang videreført i § 66 a. Dog er bestemmelsen ændret, så det årlige antal kursusdage for efteruddannelse fremover ikke reguleres i loven, men fremover reguleres i en ny bekendtgørelse om plejefamilier.

2.2.2 Den foreslåede ændring

Med lovforslaget foreslås § 142, stk. 4 og 5, ændret således, at det i forhold til alle børn og unge gælder, at den kommune, der har pligt til at handle i forhold til reglerne i servicelovens kapitel 11 og 12 om særlig støtte børn og unge og reglerne om tilbud til unge fra 18 til 22 år, også har pligten til at yde supervision og efteruddannelse, når barnet eller den unge er anbragt i en plejefamilie, en kommunal plejefamilie eller en netværksplejefamilie.

Hensigten med ændringen er dermed at sikre samme retstilstand for alle børn og unge i forhold til pligten til at yde supervision og efteruddannelse. Med ændringen gennemføres intentionerne fra lov nr. 595 af 18. juni 2012 om, at den kommune, der har det bedste kendskab til barnets situation og dermed de bedste muligheder for at vurdere plejefamiliens konkrete behov for supervision og efteruddannelse også skal have ansvaret for denne opgave også når der er tale om børn og unge anbragte før 1. juli 2003, som er omfattet af overgangsbestemmelsen i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget vurderes ikke at medføre økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget vurderes ikke at have økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget vurderes ikke at have administrative konsekvenser for borgerne.

6. *Miljømæssige konsekvenser*

Lovforslaget vurderes ikke at have miljømæssige konsekvenser.

7. *Forholdet til EU-retten*

Lovforslaget vurderes ikke at have EU-retlige aspekter.

8. *Hørte myndigheder og organisationer*

Lovforslaget har været sendt i høring hos Advokatrådet, Ankestyrelsen, BUPL – Forbundet af Pædagoger og Klubfolk, Børne- og Kulturchefforeningen, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Børns Vilkår, Danske Handicaporganisationer, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, Dansk Handicap Forbund, Dansk Industri, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Regioner, Den Danske Dommerforening, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet, Det Centrale Handicapråd, Fagligt Fællesforbund, Familieplejen Danmark, FOA – Fag og Arbejde, Foreningen af Danske Døgninstitutioner, ForældreLandsforeningen (FBU), HK/Kommunal, Institut for Menneskerettigheder, KL, Kristelig Fagbevægelse, Kristelig Forening til Bistand for Børn og Unge, Landsforeningen af opholdssteder, botilbud og skolebehandlingstilbud, Landsforeningen Aktive Bedsteforældre, Landsforeningen BoPaM, Landsforeningen for Socialpædagoger, LO, Plejefamiliernes Landsforening, Red Barnet, Sjældne Diagnoser, Socialchefforeningen, Socialpædagogernes Landsforbund, TABUKA, Ungdommens Vel og Ungdomsringen.

9. *Sammenfattende skema*

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen.	Ingen.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen.	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen.	Ingen.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen

ser		
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen.	Ingen.
Forholdet til EU-retten	Forslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Efter de gældende regler i servicelovens § 50, stk. 3, om en børnefaglig undersøgelse, skal kommunalbestyrelsen i forbindelse med den børnefaglige undersøgelse afdække ressourcer og problemer hos barnet, familien og netværket. For unge, der er fyldt 15 år, skal undersøgelsen afdække de særlige forhold, der skal indgå ved valg af indsats for denne aldersgruppe, jf. § 52 om foranstaltninger og § 76 om tilbud til unge fra 18 til 22 år. Med den foreslåede ændring vil tilbud efter den nye bestemmelse i § 76 a om opretholdelse af anbringelse i pågældende plejefamilie efter det fyldte 18. år for unge med funktionsnedsættelse i alderen fra 18 til 22 år, jf. forslaget § 1, nr. 5, også indgå i undersøgelsens afdækning. Den foreslåede ændring vil medføre, at den børnefaglige undersøgelse af unge over 15 år kan resultere i, at det foreslåede nye tilbud i § 76 a bliver valgt som indsats for den pågældende unge.

Til nr. 2

Efter de gældende regler i servicelovens § 55, stk. 1, skal barnet, den unge eller vordende forældre modtage omsorg, personlig støtte, socialpædagogisk rådgivning og behandling på døgnophold efter § 52, stk. 3, nr. 4, 5 og 7, og efter § 76, stk. 3, nr. 1 og 3, i serviceloven. Med den foreslåede ændring af § 55, stk. 1, foreslås det, at unge anbragt i plejefamilie efter forslaget i § 76 a, jf. forslaget § 1, nr. 5, også får ret til at modtage omsorg, personlig støtte, socialpædagogisk rådgivning og behandling under den opretholdte anbringelse i deres plejefamilie.

Til nr. 3

Efter de gældende regler i servicelovens § 142, stk. 4, som er ophævet og flyttet til § 66 a, stk. 4, der træder i kraft 1. januar 2014, er det den anbringende kommune, der har pligt til at sikre supervision og efteruddannelse, når barnet eller den unge er anbragt i en plejefamilie, en kommunal plejefamilie eller en netværksplejefamilie.

Med den foreslåede ændring fastsættes at den kommune, der har i øvrigt pligt til at yde hjælp til barnet eller den unge efter reglerne i servicelovens kapitel om særlig støtte til børn og unge eller servicelovens kapitel om tilbud til unge mellem 18 og 22 år, også har pligt til at yde supervision og efteruddannelse til plejefamilien.

Det betyder, at pligten til at sikre supervision og efteruddannelse flyttes fra anbringende kommune til barnets eller den unges handlekommune, når der er tale om børn og unge, der var anbragt før 1. juli 2003, og hvor forældremyndighedsindehaveren efterfølgende var flyttet til en ny kommune.

Ændringen sikrer, at det er den kommune, der gennem det personrettede tilsyn har kendskab til barnet eller den unge, og som derigennem har indsigt i og kan vurdere, på hvilke temaer plejefamilien har brug for at blive opkvalificeret i forhold til.

Denne kommune har efter § 4 i lov nr. 1168 af 19. december 2003 ret til refusion for udgifter til anbringelsessteder for børn og unge, herunder plejefamilie.

Til nr. 4

Den nugældende § 68, stk. 1, i serviceloven fastlår, at foranstaltninger om hjælp efter § 52, stk. 3, skal ophøre, når formålet er nået, når de ikke længere opfylder deres formål, eller når den unge fylder 18 år, jf. dog § 76 under henvisning til, at § 76 er målrettet unge mellem 18 til 22 år. Med den foreslåede ændring foreslås det ligeledes at undtage lovforslagets § 76 a fra alderskriteriet i § 68, stk. 1, da den foreslåede nye bestemmelse i § 76 a også er målrettet unge mellem 18 og 22 år.

Til nr. 5

Ifølge servicelovens § 68, stk. 12, skal kommunalbestyrelsen i den unges opholdskommune senest 6 måneder forud for ophør af en anbringelse ved det fyldte 18. år træffe afgørelse om, hvorvidt den unge har behov for efterværn. Med den foreslåede indførelse af en ny § 68, stk. 15, vil tilsvarende gælde for unge, der er omfattet af den foreslåede nye bestemmelse i § 76 a i forslaget § 1, nr. 5. Denne indførelse vil medføre, at afgørelser om eventuelt opretholdt anbringelse af unge med funktionsnedsættelse ligesom afgørelser om eventuelt efterværn skal træffes senest 6 måneder forud for ophør af en anbringelse ved den unges fyldte 18. år. Dermed stilles unge i de to forskellige målgrupper retssikkerhedsmæssigt lige.

Da målgruppen er unge med svære funktionsnedsættelser er der dog ikke i forbindelse med handleplanen for disse unge samme fokus på uddannelse og beskæftigelse som ved efterværn. I forbindelse med handleplanen for disse unge skal kommunalbestyrelsen tage stilling til den unges videre forløb og herunder overveje formålet med indsatsen, hvilken indsats der er nødvendig forhold hertil, den forventede varighed af indsatsen og andre relevante forhold.

Handleplanen skal endvidere udarbejdes ud fra den unges forudsætninger og så vidt muligt i samarbejde med den unge.

Til nr. 6

Med den foreslåede indførelse af § 76 a etableres en mulighed for opretholdt anbringelse i samme plejefamilie for unge med funktionsnedsættelse fra 18 til 22 år, der har været anbragt uden for hjemmet i den pågældende plejefamilie, før det fyldte 18 år.

I § 76a, stk. 1, foreslås, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde opretholdelse af døgnophold i familiepleje til unge i alderen 18 til 22 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til den unges behov for støtte, og hvis den unge eller dennes værge er indforstået hermed. Med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne forstås, at funktionsnedsættelsen medfører, at den unge ikke forventes at kunne bo i selvstændig bolig, gennemføre en uddannelse eller passe et arbejde. Disse unge vil således ofte komme direkte på førtidspension og efter de nugældende regler flytte i f.eks. botilbud, bofællesskab eller lignende, når de fylder 18 år.

Med væsentlig betydning for den unges behov for støtte forstås, at opretholdelse af anbringelse i plejefamilien forudsætter, at den unge ikke er klar til at flytte hjemmefra, men har behov for den familiære støtte og omsorg, som deres plejefamilie kan give i kraft af de relationer, der allerede er blevet knyttet gennem anbringelsen. Hvis den unge således ikke vurderes at kunne drage nytte af denne familiære omsorg efter sit fyldte 18. år, men vurderes at ville have mere gavn af at flytte i f.eks. botilbud, bofællesskab med videre, der i højere grad kan understøtte den unges særlige behov, falder den unge således uden for målgruppen for lovforslaget.

At den unge eller unges værge skal være indforstået med anbringelsen medfører, at der alene er tale om en frivillig anbringelsesform. Hvis den unge eller dennes værge ikke ønsker at fortsætte anbringelsen, skal kommunalbestyrelsen finde et andet tilbud til den unge.

Det foreslås endvidere i § 76 a, stk. 1, 2. punkt, at hjælpen skal bidrage til en god overgang til voksenlivet herunder have fokus på omsorg og forberedelse på den unges næste boform f.eks. i botilbud. Hermed menes, at fortsættelsen af anbringelsen skal ses i et udviklingsperspektiv, hvor den pågældende plejefamilie gennem familiær omsorg og nærvær skal støtte den unge i forberedelsen til voksenlivet. Det kan f.eks. gøres ved at have samtaler med den unge om, hvad der kommer til at ændre sig, når han/hun en dag flytter hjemmefra, hvordan relationen til plejefamilien bliver fremover, besøge det næste sted, den unge skal bo, m.v. I tilfælde, hvor den unge har forudsætninger for det, kan hjælpen f.eks. bestå i at støtte den unge i at udvikle autonomi, selvbestemmelse og deltagelse i de fællesskaber, som den unge indgår i. Dette kan f.eks. være unge, der er på grænsen til at falde i målgruppen for efterværn, men som alligevel vurderes til at høre under målgruppen for dette lovforslag pga. deres funktionsnedsættelse.

I § 76 a, stk. 2, foreslås at give kommunalbestyrelsen hjemmel til at træffe afgørelse om, at unge med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne anbragt i plejefamilie efter § 66, nr. 1-3, i serviceloven kan opretholde anbringelsen indtil den unges 23. år. Afgørelsen skal træffes under hensyn til den unges eller den unges værges ønske og på baggrund af en konkret og individuel vurdering af den unges støttebehov, plejefamiliens egnethed, og hvorvidt fortsættelsen af anbringelsen er den form for hjælp, der bedst opfylder den unges behov for støtte i overgangen til voksentilværelsen. Med støttebehov forstås den unges behov for personlig pleje, omsorg og familiære relationer i hverdagen samt støtte af mere social karakter som f.eks. at tale om forhold i den unges dagligdag og tilværelse generelt og understøtte den unge i at kunne deltage i de aktiviteter og fællesskaber, som den unge ønsker.

I § 76 a, stk. 3, foreslås, at tilbuddet om opretholdt anbringelse skal ophøre, når det ikke længere opfylder sit formål under hensyn til den unges behov for støtte, eller når den unge fylder 23 år. Såfremt det viser sig, at anbringelsen ikke længere imødekommer den unges behov for støtte som uddybet ovenfor, eller den unge fylder 23 år, skal kommunalbestyrelsen således finde et andet tilbud til den unge.

Ud over anbringelse i plejefamilie giver de gældende regler om efterværn til unge mellem 18 og 22 år også mulighed for opretholdelse af anbringelse på egne værelser, kollegier eller kollegielignende opholdssteder, jf. § 142, stk. 6, opholdssteder for børn og unge, jf. § 142, stk. 7, eller døgninstitutioner, herunder delvis lukkede døgninstitutioner, jf. § 67. Disse anbringelsesmuligheder foreslås ikke medtaget i den foreslåede nye bestemmelse i § 76 a, da de ikke vurderes at være relevante for unge med betydelig og varigt nedsat funktionsevne.

Efterværnsreglerne giver desuden mulighed for at udpege en kontaktperson for den unge, jf. § 52, stk. 3, nr. 6, at etablere en udslusningsordning, jf. § 55, i det hidtidige anbringelsessted og tildele andre former for støtte, der har til formål at bidrage til en god overgang til en selvstændig tilværelse for den unge. Disse ordninger vurderes ligeledes ikke at være relevante for unge med betydelig og varigt nedsat funktionsevne, hvorfor de ikke foreslås medtaget i lovforslaget.

Til nr. 7

Efter de gældende regler i servicelovens § 140, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en handleplan, inden der træffes afgørelse om foranstaltninger, jf. servicelovens §§ 52 og 76. Med den foreslåede ændring af § 140, stk. 1, foreslås det, at kommunalbestyrelsen inden der træffes afgørelse om fortsættelse af anbringelse af unge med funktionsnedsættelse efter den foreslåede bestemmelse i § 76 a, ligeledes skal revidere den unges handlingsplan. Konkret vil det betyde, at unge med nedsat funktionsevne, hvor det påtænkes at opretholde anbringelse i plejefamilie efter det 18. år, skal have indarbejdet formålet med foranstaltningen og de videre planer i den unges handlingsplan.

Til nr. 8

Efter de gældende regler i servicelovens § 160 skal den unge betale for døgnophold efter § 76, stk. 3, nr. 1, og for udslusningsophold efter § 76, stk. 3, nr. 7, efter regler, der fastsættes af social- og integrationsministeren i bekendtgørelse nr. 498 af 25. maj 2011 om betaling for ophold i anbringelsessteder for børn og unge under 18 år samt for døgnophold og udslusningsophold for unge i alderen 18 til og med 22 år. Af § 13 i denne bekendtgørelse fremgår, at betaling for ophold i døgntilbud og udslusningsophold fastsættes af kommunen efter reglerne om betaling m.v., jf. servicelovens § 163, svarende til reglerne om betaling, for midlertidige ophold i boformer efter §§ 107, 109 og 110 i lovens kapitel 20.

Med den foreslåede ændring af § 160 foreslås det, at unge anbragt i pågældende plejefamilie efter det fyldte 18. år efter bestemmelsen i § 76 a, jf. forslaget § 1, nr. 5, også skal betale for deres døgnophold efter reglerne i samme bekendtgørelse som de øvrige døgnophold. Hensigten hermed er at ligestille målgruppen for den foreslåede nye bestemmelse i § 76 a med andre anbragte unge i alderen mellem 18 og 22 år.

Til nr. 9

Efter de gældende regler i servicelovens § 167, stk. 4, kan den unge klage til Ankestyrelsen over afgørelser om efterværn efter § 76, der træffes i medfør af § 68, stk. 12 og 14, inden den unge fylder 18 år. For at ligestille målgruppen for § 76 a i nærværende lovforslag med disse unge mellem 18 og 22 år, foreslås med denne ændring at give unge med funktionsnedsættelser mulighed for at klage over deres afgørelse om foranstaltninger efter § 76 a til Ankestyrelsen. Dette kan være aktuelt i sager, hvor kommunalbestyrelsen ikke giver den unge mulighed for at opretholde anbringelsen i plejefamilien mod den unges ønske.

Til nr. 10

Efter de gældende regler i servicelovens § 176 a, stk. 1, skal staten refundere 25 procent af den del af kommunens udgifter til hjælp og støtte til unge efter § 76, der ligger over 730.000 kr. årligt (2014-priser), hvis dette er tilfældet i en konkret sag. For den del af udgiften, der overstiger 1.470.000 kr. årligt (2014-priser), udgør statsrefusionen 50 procent. Med den foreslåede ændring vil disse regler om statsrefusion også omfatte kommunale udgifter til hjælp og støtte tildelt efter den foreslåede nye bestemmelse i § 76 a om opretholdt anbringelse af unge med funktionsnedsættelse i alderen fra 18 og 22 år.

Til nr. 11

Ifølge servicelovens § 176 a, stk. 2, gælder refusionsgrænserne og – beløbene i § 176 a, stk. 1, ligeledes for en kommunes samlede udgifter til hjælp og støtte, hvis fire eller flere børn i samme husstand er anbragt efter § 52, stk. 3, nr. 7, eller har ophold på et anbringelsessted efter § 76, stk. 3, nr. 1 eller 3. Med den foreslåede ændring foreslås det, at denne regel også skal gælde for opretholdte anbringelser efter det fyldte 18. år efter § 76 a.

Til § 2

Til nr. 1

Når et barn eller en ung anbringes uden for hjemmet i en anden kommune end den anbringende kommune, forbliver den anbringende kommune opholdskommune for barnet eller den unge efter retssikkerhedslovens § 9 a, stk. 4. Når den unge fylder 18 år, får den unge selvstændig opholdskommune i den kommune, hvor den pågældende bor, jf. retssikkerhedslovens § 9, stk. 2.

Har en ung under 18 år selvstændig opholdskommune efter retssikkerhedslovens § 9 a, stk. 4, 2. eller 3. pkt., bevarer denne kommune imidlertid efter retssikkerhedslovens § 9 a, stk. 7, pligten til at yde hjælp efter serviceloven, når den unge fylder 18 år, hvis kommunen eller anden offentlig myndighed har medvirket til, at den pågældende i umiddelbar forlængelse af anbringelsen får ophold i en boform omfattet af § 9, stk. 7. § 9, stk. 8, 9 og 11, finder tilsvarende anvendelse.

Med det foreslåede nye 2. pkt. i § 9 a, stk. 7, i retssikkerhedsloven, vil den oprindelige opholdskommune tilsvarende forblive handlekommune for ydelser efter serviceloven, hvis en ung med funktionsnedsættelse ved det fyldte 18. år får opretholdt ophold i plejefamilie efter den foreslåede § 76 a i serviceloven i en anden kommune end opholdskommunen.

Det foreslås endvidere, jf. forslagens § 2, nr. 1, at den oprindelige opholdskommune herudover forbliver handlekommune efter serviceloven, hvis den unge i umiddelbar forlængelse af et ophold i en plejefamilie efter § 76 a, får ophold i et botilbud for voksne omfattet af retssikkerhedslovens § 9, stk. 7.

Forslaget indebærer, at den oprindelige opholdskommune forbliver handle- og betalingskommune for unge med funktionsnedsættelse, uanset om den unge får ophold i et botilbud for voksne i umiddelbar forlængelse af en anbringelse, jf. den gældende § 9 a, stk. 7, eller den unge får ophold i et botilbud for voksne efter et forlænget ophold i en plejefamilie efter den foreslåede § 76 a i serviceloven.

Til nr. 2 og 3

Ændringerne er konsekvensændringer som følge af forslagens § 2, nr. 4, hvor der foreslås indsat et nyt nr. i retssikkerhedslovens § 9 c, stk. 2, om døgnophold efter § 76 a i serviceloven.

Til nr. 4

Det foreslås udtrykkeligt fastsat, at den oprindelige opholdskommune forbliver betalingskommune for en ung i døgnophold efter den foreslåede § 76 a i serviceloven også for de ydelser efter andre love end lov om social service, der er nævnt i § 9 c, stk. 1.

Til § 3

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 2014.

Til § 4

Den gældende regel i retssikkerhedslovens § 9 a, stk. 4, om, at et barn eller en ung, der anbringes uden for hjemmet, bevarer den anbringende kommune som opholdskommune, trådte i kraft den 1. juli 2003. Indtil dette tidspunkt havde et anbragt barn opholdskommune i forældremyndighedsindehaverens opholdskommune. Flyttede forældremyndighedsindehaveren, fik barnet ny opholdskommune i forældremyndighedsindehaverens nye kommune, mens den oprindeligt anbringende kommune, skulle betale mellemkommunal refusion til den nye opholdskommune.

For børn anbragt før den 1. juli 2003 er det ved § 4, stk. 4, i lov nr. 1168 af 19. december 2003 fastsat, at disse bevarer den kommune, der var opholdskommune den 30. juni 2003, som opholdskommune. Denne kommune har ret til refusion i det omfang, anbringelsen er foretaget af en anden (forældremyndighedsindehaverens tidligere) kommune, der måtte være refusionspligtig den 30. juni 2003. I øvrige tilfælde vil denne opholdskommune også være betalingskommune for den anbragte unge.

Ved § 4 i lov nr. 550 af 26. maj 2010 om sammenhæng mellem finansieringsansvar og visitationskompetence er fastsat, at for anbragte unge, der har opholdskommune efter den nævnte overgangsbestemmelse bliver den kommune, der hidtil har betalt for ydelserne efter serviceloven, den unges handlekommune efter serviceloven, hvis den unge i umiddelbar forlængelse af anbringelsen visiteres til en voksenboform omfattet

af § 9, stk. 7, i retssikkerhedsloven. Endvidere er fastsat, at i det omfang, den kommune, der får handleforpligtelsen efter serviceloven, ikke er den unges opholdskommune umiddelbart forud herfor (fordi forældremyndighedsindehaveren og den unge efter anbringelsen har skiftet opholdskommune før 1. juli 2003), kan kommunalbestyrelsen beslutte, at kommunen ikke skal overtage handleforpligtelsen efter serviceloven over for den pågældende, men i stedet fortsætte med at betale mellemkommunal refusion. Træffes en sådan beslutning, bliver den kommune, der bliver den unges opholdskommune, når den unge fylder 18 år, også handlekommune efter serviceloven, og den refusionspligtige kommune skal betale refusion til denne kommune for udgifter til ydelser til den unge efter serviceloven.

I § 4, stk. 1, foreslås tilsvarende, at den kommune, der hidtil har været betalingskommune får handlepligten efter serviceloven, hvis den unge i umiddelbar forlængelse af anbringelsen får opretholdt ophold i plejefamilie efter den foreslåede § 76 a i serviceloven. Kommunen bevarer efter forslaget pligten til at yde hjælp efter serviceloven, hvis den unge i fortsættelse af opholdet i plejefamilie efter § 76 a i serviceloven, får ophold i en boform omfattet af § 9, stk. 7, i retssikkerhedsloven.

I § 4, stk. 2, foreslås endvidere på samme måde som i § 4, stk. 3, i ovennævnte lov nr. 550, at i det omfang, den kommune, der får handleforpligtelsen efter serviceloven ved den unges fyldte 18. år ikke er den unges opholdskommune umiddelbart forud herfor (fordi forældremyndighedsindehaveren og den unge efter anbringelsen har skiftet opholdskommune før 1. juli 2003), kan kommunalbestyrelsen beslutte, at kommunen ikke skal overtage handleforpligtelsen efter serviceloven over for den pågældende, men i stedet fortsætte med at betale mellemkommunal refusion. Træffes en sådan beslutning, bliver den kommune, der bliver den unges opholdskommune, når den unge fylder 18 år, også handlekommune efter serviceloven, og den refusionspligtige kommune skal betale refusion til denne kommune for udgifter til ydelser til den unge efter serviceloven.

Beslutningen efter § 4, stk. 2, skal træffes, inden den unge fylder 18 år.

Den unge, sagen vedrører, har mulighed for at klage til Ankestyrelsen efter retssikkerhedslovens almindelige regler for klager over kommunale afgørelser, jf. lovens kapitel 10.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

(udarbejdes efter ekstern høring)